

Inspeksjonsrapport

2011.308.I.KLIF

Noretyl AS
Rafnes
3966 STATHELLE

Inspeksjon av Noretyl

Dato for inspeksjonen: 25.august 2011
Rapportnummer: 2011.308.I.KLIF
Saksnr.: 2011/328

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten:
Ola Brevig

Fra Klima- og forurensningsdirektoratet:
Ingegerd Aanonsen

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler avvik som ble konstatert under inspeksjon av Noretyl den 25.august 2011. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Klima- og forurensningsdirektoratet konstaterte to avvik under inspeksjonen.

- Noretyl har hatt et ulovlig utslipp av forurenset vann til grunnen fra et vannrør i rensaneanleggsområdet
- Noretyl har ikke sammenlignet nye analyser av grunnvannet med historiske data. Lekkasje til grunnen fra et rør med forurenset prosessvann ble derfor ikke oppdaget og pågikk i mer enn et år.

Klima- og forurensningsdirektoratet ser alvorlig på avvikene som ble konstatert i denne inspeksjonen. Avvikene er nærmere beskrevet fra side 3 i rapporten.

Noretyl må sende en skriftlig redegjørelse for hvilke tiltak som er gjennomført etter hendelsen innen 1.desember 2011. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 2.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

27.10.2011 Ingegerd Aanonsen
dato kontrollør

Anne-Elisabeth Arnulf
seksjonssjef

1. Informasjon om virksomheten

Organisasjonsnr (underenhet): 975108155	Eies av: 982726387
Besøksadresse: Rafnes, 3966 Stathelle	Telefon: 35 00 75 00
Bransjenr. (NACE-kode): 20.140 - Produksjon av andre organiske kjemiske råvarer	E-post: Ola.Brevig@ineos.com

Kontrollert anlegg

Navn: Noretyl	Anleggsnr: 0529.0005.01
Kommune: Bamble	Anleggsaktivitet: Industrideponi
Fylke: Telemark	Risikoklasse: 1
Tillatelse gitt: 28.6.2004	Tillatelse sist oppdatert: 16.2.2007

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Denne inspeksjonen ble gjennomført for å følge opp virksomhetens melding om lekkasje av forurenset vann til grunnen i renseanlegget.

Rapporten omhandler avvik som ble konstatert under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Klif ser alvorlig på avvikene som ble konstatert i denne inspeksjonen.

Noretyl plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. Bedriften må sende en skriftlig redegjørelse for hvilke tiltak som er gjennomført etter hendelsen innen 1. desember 2011..

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (postmottak@klif.no) til Klima- og forurensningsdirektoratet v/Ingegerd Aanonsen.

4. Gebyr for virksomhet med tillatelse

Noretyl skal betale gebyr for kontrollen (jf. forurensningsforskriften § 39-6). Bedriften er i tillatelsen plassert i risikoklasse 1. Dette betyr at dere skal betale kr. 19 700,- i gebyr for den gjennomførte inspeksjonen. Vi vil ettersende faktura med innbetalingsblankett.

Klima- og forurensningsdirektoratet viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Klima- og forurensningsdirektoratets postjournal på www.klif.no (jf. offentleglova).

Kopi av rapporten sendes også til:

- Fylkesmannen i Telemark, ved miljøvernavdelingen
- Bamble kommune

6. Avvik

Vi konstaterte følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Noretyl har hatt et ulovlig utslipp av forurenset vann til grunnen fra et vannrør i renseanleggsområdet.

Avvik fra: Forurensningsloven § 7, første ledd.

Kommentarer:

I følge forurensningsloven § 7, første ledd må ingen ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning uten at det er lovlig etter §§ 8 eller 9, eller tillatt etter vedtak i medhold av § 11.

I forbindelse med en tilstandskontroll av undergrunnssystemet i renseanlegget ble det oppdaget en lekkasje til grunnen fra et rør med forurenset prosessvann.

Historiske data fra Noretyls analyser av grunnvannet indikerer at noe har skjedd fra høsten 2009 til våren 2010. I mai 2010 var konsentrasjonene i grunnvannsbrønn hull 20 betydelig høyere enn foregående år, og det ble i tillegg påvist fri fase av olje i brønnen for første gang siden 2006. Det er derfor sannsynlig at lekkasjen til grunnvannet har pågått siden vinteren 2010.

Det er ikke mulig å beregne hvor store mengder forurensning som har gått i grunnen. Den nivåstyrte pumpa som har pumpet forurenset vann til lekkasjepunktet er ikke utstyrt med mengdemåler.

I følge bedriften består forurensningen i vannet som er sluppet ut av små kokspartikler, samt at det kan inneholde oljerester fra dreneringer i renseanleggsområdet.

I forbindelse med Noretyls gjennomgang etter hendelsen ble det oppdaget at to ventiler stod i feil posisjon i en fordelingskum i nærheten av lekkasjen. En ventil stod åpen og en annen stod stengt, mens det skulle vært motsatt. De aktuelle ventilene er "links"-ventiler. Feilstillingen av ventilene har ledet noe vann i bypass til separator U9701. Det har også medført at det har gått

noe mer vann gjennom bendet hvor den første lekkasjen ble oppdaget. Noretyl har nå merket de aktuelle ventilene for å unngå tilsvarende feil i framtiden.

Avvik 2

Noretyl har ikke sammenlignet nye analyser av grunnvannet med historiske data. Lekkasje til grunnen fra et rør med forurenset prosessvann ble derfor ikke oppdaget og pågikk i mer enn et år.

Avvik fra:

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Noretyl, sist endret 16. februar 2007, punkt 9.

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), § 5, 2. ledd, punkt 7.

Kommentarer:

I følge Noretyls tillatelse til utslipp, punkt 7, plikter bedriften å holde løpende oversikt over forurenset grunn som den er ansvarlig for, og vurdere behov for undersøkelser og tiltak. Internkontrollforskriftens § 5, 2.ledd, punkt 7 innebærer at Noretyl skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Noretyl gjennomfører rutinemessige prøvetakinger to ganger per år i samtlige brønner på området. Vannet i brønnene prøvetas både i toppen og i bunn av brønnene. Prøvene analyseres på TOC. I tillegg registreres feltobservasjoner av fri fase i brønnene.

I mai 2010 ble det påvist svært høye verdier av TOC og fri fase av olje i grunnvannsbrønn hull 20 som ligger nær lekkasjepunktet. Neste prøve fra hull 20 ble tatt i henhold til måleprogrammet oktober 2010. Resultatene viste da de samme høye verdiene av TOC i nærmeste grunnvannsbrønn hull 20 og fri fase av olje. I januar 2011 er neste måling gjennomført. Den viser vesentlig lavere, men likevel høyere enn normalt nivå av TOC i hull 20. Det ble også nå observert fri fase. Noretyl iverksatte rensepumping i henhold til instruks ("Kontroll av grunnvann", ETY09-13) fra bl.a. hull 20 fra begynnelsen av juni 2010 til november 2010, da det ikke lenger ble observert fri fase av hydrokarboner, jf synergimelding 20084635.

Noretyls instruks "Kontroll av grunnvann", ETY09-13 datert 2007-01-08 inneholder ingen beskrivelse av hvordan nye analyser og feltobservasjoner skal sammenlignes med historiske data. I grunnvannsbrønn hull 20 har det blitt påvist fri fase forurensning i samtlige prøver siden våren 2010. Før dette var det ikke påvist fri fase siden 2006 i denne brønnen. Noretyls manglende sammenligning med historiske data har gjort at dette ikke ble oppdaget. Det ble derfor ikke iverksatt tiltak for å finne mulig årsak. Lekkasjen til grunnen fra et rør med forurenset prosessvann har dermed pågått siden vinteren 2010 før den ble oppdaget i juni 2011.

Noretyl har ikke etablert kriterier for hva som er akseptable verdier av TOC i brønnene, eller hvilke verdier som skal medføre ytterligere oppfølging og utvidede analyser.

7. Andre forhold

Hendelsesforløp:

I forbindelse med periodisk tilstandskontroll av undergrunnssystemet i renseanlegget oppdaget Noretyl 10. juni 2011 en lekkasje til grunnen fra et vannrør. Mens tilstandskontrollen pågikk, ble det observert at det tidvis kom noe vann opp av bakken. Stedet der dette vannet ble observert viste seg senere å være rett over lekkasjen. Grunnen til at det tidvis ble observert vann var en pumping fra en nivåstyrt pumpe i en kum oppstrøms lekkasjepunktet. Lekkasjepunktet er av Noretyl stedfestet til like vest for basseng T9701, ved utløp av separator U9701.

Røret med lekkasjen kommer fra en pumpekum som samler vann fra ulike steder, blant annet fra avkoksing. Vann i dette røret kan i følge Noretyl også inneholde oljerester fra dreneringer i renseanleggsområdet.

Kort tid etter at lekkasjen ble oppdaget ble alt vann til lekkasjepunktene lagt om, slik at lekkasjen opphørte. Røret ved lekkasjepunktet ble gravd fram, og det ble da oppdaget at det var to lekkasjepunkter med ca. 0,5 m avstand på samme rør. Hovedproblemet var et sprukket rørbend i PVC tett ved de andre lekkasjene. I tillegg ble det observert små lekkasjer i utløpet fra separator U9701 ca 1 meter fra rørbendet. Noretyl påviste også en liten lekkasje i en kum i samme område.

Massen som ble gravd opp ble plassert i en container. Etter anbefaling fra NGI ble massene tilbakefylt etter at lekkasjene var utbedret.

I forbindelse med Noretyls gjennomgang etter hendelsen ble det oppdaget at to ventiler stod i feil posisjon i en fordelingskum i nærheten av lekkasjen. En ventil stod åpen og en annen stod stengt, mens det skulle vært motsatt. De aktuelle ventilene er ”links”-ventiler. Dette har ledet noe vann i bypass til separator U9701. Denne feilen har medført at det har gått noe mer vann gjennom bendet hvor den første lekkasjen ble oppdaget. Noretyl har nå merket de aktuelle ventilene for å unngå tilsvarende feil i framtiden.

Noretyl varslet Klif om hendelsen i e-post 16. juni 2011. I e-post 11.juli 2011 informerte Noretyl Klif om at alle lekkasjene var reparert, kontrollert og lekkasjetestet. Systemet ble satt i normal drift igjen 8. juli.

Estimering av utslippet:

Det er ikke mulig å beregne hvor store mengder forurensning som har gått i grunnen. Den nivåstyrte pumpa som har pumpet forurenset vann til lekkasjepunktet er ikke utstyrt med mengdemåler.

Noretyls oppfølging av utslippet:

For å kartlegge forurensningsomfanget av lekkasjen har Noretyl tatt en rekke vannprøver i utvalgte brønner. I tillegg er historiske analysedata gjennomgått. Noretyl har hatt hovedfokus på brønnene som ligger nærmest lekkasjepunktet. Bedriften har gjennomført flere runder med rensepumping fra brønnene. Prøve tatt fra hull 20 etter rensepumping i uke 34 viste 4,2 ppm TOC. Ved grunnvannkontrollen i 2010 var TOC-verdiene registrert som >1000 ppm. I januar 2011 var TOC-verdiene i BR20 19 og 21 ppm.

NGI har på oppdrag fra Noretyl gjort en vurdering av omfang og konsekvenser av lekkasjen. De rapporterer at de anser konsekvensene av lekkasjen som små overfor ytre miljø. De kommenterer at grunnvannet rundt renseanlegget og på området for øvrig allerede var forurenset av de samme forbindelsene før hendelsen. NGI bemerker også at Noretyls renseanlegg har tillatelse til å slippe ut 30 kg hydrokarboner per døgn, og at mengden hydrokarboner som har blitt transportert via grunnvann til Frierfjorden som følge av lekkasjen til sammenligning blir ubetydelige.

Noretyl opplyste under inspeksjonen 25. august 2011 at de vil vurdere behov for endring av instruks ETY09-134 "Kontroll av grunnvann". Bedriften vil også vurdere om de vil iverksette hyppigere tilstandskontroll av rør enn hvert femte år.

8. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall ([forurensningsloven](#)) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester ([produktkontrollloven](#)) med underliggende forskrifter
- Forskrift om systematisk helse, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)
- korrespondanse mellom Noretyl og Klima- og forurensningsdirektoratet
- virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige driften og til forhold av betydning for helse/miljø/sikkerhet
- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Klima- og forurensningsdirektoratet